

Helsinki

1 Linjauksen nimi

Kuntoporraslinjaus

2 Valmisteleva taho

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu

3 Hyväksyjätaho ja päivämäärä

Kaupunkiympäristölautakunta, xx.xx.2019

4 Linjauksen johdanto

Palvelulinjaukset ovat kaupunkiympäristön toimialalla yhteisesti sovittuja yleisten alueiden palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyä. Tavoitteena on selkeä ja yksinkertainen määrittely ja sovittu toimintatapa. Linjaukset on tarkoitettu työn tueksi kaupungin käyttöön, konsulteille ja muille suunnittelijoille, päättäjille sekä kuntalaisille. Linjauksessa määritellään kaupungin tarjoaman palvelun laatutaso eikä se sisällä suunnitteluohjeita. Linjaus perustuu esiselvityksiin, verkostotarkasteluihin ja -suunnitelmiin sekä aiempiin linjauksiin ja päätöksiin. Palvelulinjauksen lähtökohtana on kuntoporrasverkoston tasapuolisuus huomioiden muun muassa asukastoiveet ja valtuustoaloitteet.

Helsingin kaupunki tarjoaa kaupunkilaisille porrastreenipaikkoja mahdollisimman kattavasti koko kaupungin alueella. Kuntoportaita on tällä hetkellä Helsingissä Malminkartanonhuipulla, Paloheinässä ja Länsi-Herttoniemessä. Lisääntynyt kiinnostus porrastreeniin on kasvattanut tarvetta toteuttaa kuntoportaita kaupungin muillekin alueille. Verkostotarkastelukartta sekä verkostosuunnitelma uusien kuntoporraspaikkojen osalta esitetään Helsingin kuntoporrasohjelmassa. Verkostotarkastelu perustuu maanpinnan kaltevuus- ja korkeusanalyysiin. Lähtökohtana on myös, että portaat sijaitsevat asutuksen tai liikunnallisten palveluiden läheisyydessä.

5 Palvelukuvaus

Kuntoportaat ovat tarkoitettu ensisijaisesti liikuntaan ja harjoitteluun, mutta toimivat myös ulkoilureitistön osana ja mahdollistavat pääsyn näköalapaikalle. Portaat sijoittuvat yleisesti viheralueille hyvien ulkoilumahdollisuuksien yhteyteen. Näin porrastreeni voidaan yhdistää esimerkiksi juoksulenkkiin. Portaat pidetään kunnossa ja turvallisina, mutta kuntoportaisiin ei järjestetä talvikunnossapitoa. Valaistus ratkaistaan kohdekohtaisesti huomioiden vuodenajat, käyttöaste sekä luonto- ja muut arvot.

5.1 Palvelulinjaus perustuu seuraaviin lähtökohtiin

Kuntoportaiden tulee sijaita asutuksen lähellä tai olla saavutettavissa jalan, pyörällä, joukkoliikenteellä tai autolla. Pyörille ja mahdollisuuksien mukaan myös autoille tulee varata pysäköintitilaa. Kuntoportaiden yhteyteen sopii hyvin myös muita liikunnallisia palveluita. Maanpinnan muodot otetaan huomioon ja portaat tulee aina suunnitella paikan omanaispiirteet huomioiden.

Kuntoportaita rakennettaessa noudatetaan kuntoportaille laadittuja tyyppiirrustuksia, joita päivitetään tarvittaessa. Portaiden mitoitus tulee tehdä kohteen mukaan. Portaat on mahdollista toteuttaa maastoon, jonka kaltevuus on 13:n ja 33:n asteen välissä. Jyrkimmissä rinteissä portaat voidaan rakentaa rinteeseen nähden viistosti, jolloin portaiden nousu pysyy edelleen mielekkäänä. Portaiden leveyden tulee olla ainakin 2,5 metriä, jotta liikkuminen portaissa on sujuvaa. Kaiteet molemmin puolin portaita tekevät käytöstä turvallista. Portaiden molemminpuoliset kaiteet lisäävät turvallisuutta.

Portaiden tulee sijaita sellaisessa maastossa, joka ei edellytä merkittäviä esirakentamiskustannuksia ja laajaa maaston muotoilua. Parhaimmillaan portailta on positiivinen kaupunkikuvallinen ja maisemallinen vaikutus. Tarvittaessa näkymiä voidaan avata: kauniit näkymät kuntoportaiden yläpäästä lisäävät kohteen houkuttelevuutta.

Portaiden perustamisen yhteydessä kohteeseen tulee suunnitella myös tarkoituksenmukaiset toiminnot, kuten pyöräparkit, kohteen luonnonhoito, läheisten reittien parannukset ja mahdolliset uudet reitit.

Puiset askelmat soveltuvat parhaiten kuntoportaille. Talvella portaat eivät ole käytössä eli talvikunnossapitoa ei järjestetä. Ylläpidon osalta eri toimialat (kaupunkiympäristö ja kulttuuri- ja vapaa-aika) vastaavat ylläpidosta hallinnoimillaan alueilla tai sovitun järjestelyn mukaisesti.

Portaita voidaan poistaa tai muuttaa, mikäli maankäytön muutokset niin vaativat. Poistamisen täytyy olla perusteltu ja samalla tulee selvittää mahdollinen korvaavan paikka kuntoportaille.

Rakentamisen yhteydessä tulee välttää tarpeetonta maaston pohjan tuhoamista ja puiden kaatoa. Luonnontilaisemmissa kohteissa portaat tulee rakennuttaa käsityönä. Portaiden alapuolelta tulee poistaa pintamaa ja tilalle asentaa suodatinkangas ja ohut murskekerros.

6 Liittymät muihin toimijoihin

Kuntoportaita rakennetaan ja ylläpidetään yhteistöissä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

7 Linjauksen voimassaolo

Kuntoporraslinjaus on toistaiseksi voimassa. Verkostosuunnitelma ja linjaus tuodaan tarvittaessa lautakunnan käsittelyyn, jos linjausta muutetaan.

